

ἐν λόγῳ ἀντανεκλαστικὸν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν εὐαισθησίαν τοῦ κερατοειδοῦς. Ἀπὸ τὸ λατινικὸν *condicio* ἐτυμολογεῖται τὸ γαλλικὸν *conditionnement* καὶ τὸ ἀγγλικὸν *conditioning*. Οἱ Γερμανοὶ λέγουσιν *bedingte Reflexe*. *Bedingung* σημαίνει ὅρος.

Ὁ συγγραφεὺς φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ἐντελῶς εὐχαριστημένος μετὰ τὸν ὅρον «ἐξηρητημένα ἀντανεκλαστικά» καὶ γράφει (σελ. 334) ὅτι ὁ ὅρος *conditionnement* «θα μποροῦσε νὰ ἐκφρασθῇ Ἑλληνικὰ μετὰ τὸν ὅρον «ἐξεργασία ὑπὸ ὅρου».

Ὁ ὁμιλῶν εἰς τὰ μαθήματά του ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν ὑπεστήριξεν ὅτι ὁ καλῦτερος Ἑλληνικὸς ὅρος διὰ νὰ μεταφράσωμεν τὸ Γερμανικὸν «*bedingte Reflexe*» εἶναι «συμβατικά ἀντανεκλαστικά». Τοῦτο πλησιάζει μετὰ τὸν ὅρον τοῦ συγγραφέως «ἐξεργασία ὑπὸ ὅρου».

Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ἐξεδίδοντο ἱατρικὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς κλασσικά. Ἀναφέρω ἐνδεικτικῶς τὴν Φυσιολογίαν τοῦ Ρήγα Νικολαΐδη, τὴν Ἀνατομίαν τοῦ Γεωργίου Σκλαβούνου, τὴν Γενικὴν Παθολογίαν τοῦ Ἰωάννου Κατσαρᾶ καὶ τὴν Παιδιατρικὴν τοῦ Κωνσταντίνου Χωρέμη.

Ἐφάμιλλον τῶν βιβλίων τούτων εἶναι ἡ Νευρολογία καὶ ἡ Ψυχολογία τοῦ συναδέλφου κ. Πατρικίου. Τὰ διακρίνει σαφήνεια καὶ ἀκριβολογία.

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παν. Μπρατσιώτης προέβη εἰς τὴν παρουσίαν τῶν κατωτέρω δηλουμένων ἐκδόσεων :

1. Τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ δρᾶσις τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν ἑκατονταετίαν 1869 - 1969», ὑποβληθέντος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συλλόγου πανηγυρικοῦ τόμου ἐκ σελίδων 210.

Ἰδρύματα τοῦ πνευματικοῦ ἀναστήματος καὶ τῆς ὑπερεκατονταετοῦς ἐθνικῆς δρᾶσεως καὶ δὴ δρᾶσεως πρὸ πολλοῦ ἐξεληθούσης τῶν ὁρίων τῆς χώρας ἡμῶν, ὡς εἶναι ὁ Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, δὲν ὑπάρχουν ἀτυχῶς πολλὰ παρ' ἡμῖν. Πιστεύοντες δὲ ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, συμφώνως πρὸς τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ἰδρυτικοῦ νόμου αὐτῆς, πρωταρχικὸν σκοπὸν ἔχει καὶ τὴν «καλλιέργειαν καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν», ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ χαιρετίσωμεν ἐνταῦθα τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐκδοθέντος πανηγυρικοῦ τόμου, τοῦ ὁποῦ «ἢ ἐκδοσις συμπίπτει εἰς τὸν χρόνον τῆς ἑκατοπεντηκονταετίας ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους».

Ἐν τῷ «προλόγῳ» τοῦ τόμου τούτου ἐξαίρεται προκαταβολικῶς ἡ μακρὰ

καὶ λαμπρὰ τοῦ γεραροῦ τούτου Συλλόγου δρᾶσις μὴ περιοριζομένη εἰς τὴν ἔλευ-
 θέραν Ἑλλάδα, μάλιστα δὲ τῆς ἐποχῆς τῆς ιδρύσεως τοῦ Συλλόγου τούτου, ἀλλ'
 ἐπεκτεινομένη καὶ εἰς τὰ ἀπέραντα ὅρια τοῦ τότε ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ. Ἄξιον
 ἰδιαιτέρας σημειώσεως τυγχάνει τὸ γεγονός, ὅτι εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Συλλόγου
 τούτου ἐπρωτοστάτησεν, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ ὁ ἀείμνηστος ἐθνικὸς ἡμῶν ἱστορικὸς
 Κωνσταντῖνος Παπαρηγόπουλος ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ πρώτου Προέδρου
 καὶ εὐεργέτου αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, ὡς καὶ τοῦ ἐπίσης θερμουργοῦ καὶ
 δημιουργικοῦ γραμματέως αὐτοῦ, τοῦ ἐπιφανοῦς λογίου καὶ παιδαγωγοῦ καὶ
 ἐμπνευστοῦ τῆς ιδρύσεως τοῦ Συλλόγου Γρηγορίου Παπαδοπούλου, πρωτοστατή-
 σαντος, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ ἄλλων πνευματικῶν ἰδρυμάτων
 τοῦ Ἑθνους ἡμῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ καὶ ὁ Μουσικὸς
 καὶ Δραματικὸς Σύλλογος καὶ τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ «Ἐργαστή-
 ριον Ἀπόρων γυναικῶν». Ἐφεξῆς δὲ παρατίθεται σπουδαία σκιαγραφία τοῦ
 προμνημονευθέντος Γρηγορίου Παπαδοπούλου (1819 - 1873) ὀφειλομένη εἰς ἔτε-
 ρον ἐπιφανῆ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄνδρα, τὸν Διονύσιον Στεφάνου. Ἀκολούθως δὲ
 παρατίθεται τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀστείρευτα δάκρυα», ἐξαίρετον ποίημα «εἰς μνη-
 μόσυνον τοῦ πατρός της, θανόντος αἰφνιδίως» καὶ μακρὰν τῆς θυγατρὸς του Ἀρσι-
 νόης Παπαδοπούλου, ἐπακολουθοῦν δὲ δημοσιεύματα τοῦ Γρηγορίου Παπαδο-
 πούλου καὶ περὶ αὐτοῦ, ὡς καὶ σημείωμα περὶ τῆς μνημονευθείσης θυγατρὸς του
 καὶ τῶν δημοσιευμάτων της, ἐπιστολαὶ τῆς Δώρας δ' Ἰστρία πρὸς τὸν Γρ. Παπα-
 δόπουλον. Ἐπίσης δὲ καὶ βιογραφικὸν σημείωμα τοῦ Διον. Στεφάνου. Ἐπακο-
 λουθοῦν παράγραφοι ἀναφερόμεναι εἰς τὸν διοργανισμὸν τοῦ Συλλόγου, εἰς τὰ
 μέλη αὐτοῦ τὰ ἰδρυτικά, ὡς καὶ ὀνόματα τῶν διοικησάντων τὸν Σύλλογον μετὰ
 τῶν ὀνομάτων τοῦ πρώτου καὶ τοῦ σημερινοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν
 ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος κ. Διονύσιος Ζακυθινός.
 Ἐπεταὶ παράγραφος ἀναφερομένη εἰς τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου (1869 - 1969), παρα-
 τιθεμένων ἐγγράφων ὡς καὶ ἐκθέσεων πρὸς τὴν Α' Σύνοδον Συνεδρίου τῶν
 Ἑλληνικῶν Συλλόγων, συγκληθέντος ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ τὸ 1879 καὶ
 ἔπονται ἄλλαι παράγραφοι περὶ τῆς γενικῆς καὶ κατὰ περιοχὰς δράσεως τοῦ Συλ-
 λόγου τούτου ἐν Θεσσαλίᾳ, Ἡπείρῳ καὶ Ἀλβανίᾳ, ἐν Μακεδονίᾳ, Θράκῃ καὶ
 Μικρᾷ Ἀσίᾳ μετὰ τοῦ Πόντου, ὡς καὶ μεταγενέστεραι ἐνέργειαι τοῦ Συλλόγου ἐν
 Βορείῳ Ἑλλάδι, ἐκδόσεις διάφοροι τοῦ Συλλόγου καὶ δὴ καὶ πίνακες γεωγραφικοὶ
 καὶ ἱστορικοί, ὡς καὶ ἐκθέσεις πεπραγμένων ἀπὸ 1869 - 1878. Ἐν τῇ ἐπομένῃ
 παραγράφῳ παρατίθενται βιογραφικὰ σημειώματα περὶ τῶν μελῶν τοῦ διοικητι-
 κοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου μέχρι τοῦ 1869, ὡς οἱ πίνακες μεγάλων εὐεργε-
 τῶν, ἀγωνοθετῶν καὶ δωρητῶν. Ἐν ἐπιμέτρῳ περιλαμβάνονται λόγοι ἐπιμνημό-

συννοι τῶν Κ. Παπαρρηγοπούλου εἰς ᾽Αλέξ. Σοῦτσον καὶ Κ. Δόσιον, ἐπίσης δὲ καὶ ἄρθρα γαλλιστὶ τοῦ Κ. Παπαρρηγοπούλου ἐν *Messenger d'Athènes* καὶ δὴ καὶ ἄρθρον περὶ τῶν Ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. Καὶ ὁ ὥραϊος τόμος κλείεται μὲ εὐρετήρια τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου, εὐεργετῶν, ἀγωνοθετῶν καὶ δωρητῶν, ὥς καὶ συγγραφέων ἐκδόσεων τοῦ Συλλόγου.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ μὴ παραλίπω ἐν τέλει καὶ τὴν προσωπικὴν μου εὐγνωμοσύνην πρὸς διάφορα δημοσιεύματα τοῦ Συλλόγου, ἐν αἷς καὶ οἱ λαμπροὶ σχολικοὶ Χάρται τῆς Ἑταιρείας ταύτης, τὰ ὅποια ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ τὰ μαθητικά μου ἐδώλια εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα, τὰς Θήβας, ὥς καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις πρῶτην πνευματικὴν μου τροφόν, τὴν Ριζάρειον Ἐκκλησιαστικὴν Σχολήν.

★

2. Ἄτερον ἔργον, τὸ ὅποιον ἐπιθυμῶ νὰ παρουσιάσω εἰς ὑμᾶς, εἶναι ἡ «Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἠθικὴ» τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Παναγιώτου Δημητράκοπούλου, ἐκ σελίδων 516 μετὰ πλουσίας βιβλιογραφίας ἑλληνικῆς καὶ ξένης καὶ ἀλφαβητικῶν πινάκων ὀνομάτων καὶ θεμάτων. Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω ἄλλο τι ἐνταῦθα εἰμὶ ὅτι πρόκειται περὶ τῆς δευτέρας ἐπιστημονικῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ, στηριζομένης ἐπὶ τῆς ΒΙΒΛΟΥ καὶ τῶν ΠΑΤΕΡΩΝ, τῆς πρώτης ἐκδοθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης Βασιλείου Ἀντωνιάδου. Ἡ δὲ Ἠθικὴ τοῦ ἀειμνήστου Χρήστου Ἀνδρούτσου εἶναι μᾶλλον φιλοσοφική, ἐνῶ ἡ τοῦ Ἰωάνν. Θεοδοωρακοπούλου εἶναι καθαρῶς Σύστημα Φιλοσοφικῆς Ἠθικῆς (Ἀθῆναι 1948).